Region Stockholm

14
Yttrande över remiss promemorian Ledarhundar (DS 2022:16)
HSN 2022-0964

Hälso- och sjukvårdsnämnden
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Närsjukvård.
Kerstin Malmgren

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2022-10-05

HSN 2022-0964

Hälso- och
sjukvårdsnämnden

Yttrande över remiss promemorian Ledarhundar (DS 2022:16)

Ärendebeskrivning
Socialdepartementet har inbjudit Region Stockholm att yttra sig över promemoria om ledarhundsverksamheten (Ds 2022:16).

Beslutsunderlag
Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande
Remiss Ledarhundar (Ds 2022:16)

Ärendets beredning
Ärendet har beretts i seniorvårdsberedningen.

Förslag till beslut
Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar följande:

Hälso- och sjukvårdsnämnden antar hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande som nämndens yttrande och överlämnar det till socialdepartementet.

Förvaltningens motivering till förslaget

Bakgrund
Region Stockholm har erbjudits möjlighet att till socialdepartementet lämna yttrande över en promemoria där en ny lag föreslås med ett ändrat ansvar för myndighetsutövningen för ledarhundsverksamheten. Lagförslaget innebär att myndighetsutövningen ska föras över från den ideella föreningen Synskadades Riksförbund till en förvaltningsmyndighet.

Förutom förslaget till lag om ändrat ansvar för myndighetsutövningen föreslås det i promemorian att all annan verksamhet som rör ledarhundar,

till exempel ansvaret för att anordna utbildningar, information om ledarhundsverksamheten och för att ge stöd till den som har ledarhund, ska föras över till en förvaltningsmyndighet.

I dag drivs ledarhundsverksamheten av Synskadades Riksförbund, som är en intresseorganisation för personer med synnedsättning. Riksförbundet har flera verksamhetsgrenar, varav ledarhundsverksamheten är den som Synskadades Riksförbund utför i enlighet med lagen (2005:340) om överlämnande av vissa förvaltningsuppgifter till den ideella föreningen Synskadades Riksförbund.

För att kunna beviljas en dispositionsrätt till ledarhund ska det krävas att den sökande är minst 18 år, är bosatt i Sverige, har en synnedsättning som innebär avsaknad av ledsyn, har behov av och kan använda ledarhund som förflyttningshjälpmedel och har förmågan att ge hunden god omsorg och goda levnadsvillkor. Med dispositionsrätt avses rätten att inneha och nyttja hunden. Dispositionsrätt ger däremot ingen rätt att sälja, skänka bort eller hyra ut hunden.

Det finns idag cirka 260 aktiva ledarhundsekipage i Sverige. De senaste två åren har antalet personer som väntar på att få ledarhund uppgått till i snitt 55 per år. Antalet nya ledarhundar har de senaste två åren uppgått till 36 hundar per år, medan antalet ledarhundar som tagits ur tjänst uppgått till i snitt 44 hundar per år.

Utredningen uppmärksammar att det är av största vikt att enskilda som är föremål för myndighetsutövningen har förtroende för den och att det inte finns inbyggda konflikter i hur myndighetsutövningen är organiserad som medför att verksamheten kan ifrågasättas. Synskadas Riksförbund är en ideell förening som har getts befogenhet att utöva myndighetsutövning, såväl över sina medlemmar som över dem som inte är medlemmar. En förening har till uppgift att tillvarata sina medlemmars intressen och denna uppgift kan, oavsett om så är fallet eller inte, uppfattas stå i konflikt med en oberoende myndighetsutövning.

I utredningen föreslås att Myndigheten för delaktighet, som redan har hand om upphandlingen av ledarhundar, bedöms vara den mest lämpade myndigheten för att ta över ansvaret för ledarhundsverksamheten från Synskadades Riksförbund. På så sätt samlas ledarhundsverksamheten hos en och samma myndighet.

Myndighetsutövningen i ledarhundsverksamheten regleras i dag i Lag (2005:340) om överlämnande av vissa förvaltningsuppgifter till den ideella föreningen Synskadades Riksförbund. I utredningen föreslås att en ny lag införs som reglerar myndighetsutövningen av ledarhundsverksamheten. Den nya lagen föreslås träda i kraft den 1 juli 2023.

Överväganden
Ledarhundsverksamheten är av mindre omfattning, med en efterfrågan på ledarhundar som varierar mellan cirka 250 och 350 hundar per år. Förvaltningen instämmer i den bedömning som görs i utredningen, att verksamheten bör hållas samman så att det samlade ansvaret för ledarhundsverksamheten fortsatt ligger hos staten och inte förs över till exempelvis regioner.

Enligt den nuvarande lagen ska sökanden ha en synskada som innebär avsaknad av ledsyn. Utredningen fastställer att det saknas skäl för att i den nya lagen ställa några andra krav på synnedsättningens omfattning hos den sökande samt att begreppet avsaknad av ledsyn bör definieras på samma sätt som WHO och Socialstyrelsen gör.

Region Stockholm bedömer att förslaget ändrat ansvar för myndighetsutövningen för ledarhundsverksamheten får oförändrade konsekvenser för regionens ansvarsområden.

Anders Ahlsson
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Christoffer Bernsköld
Tf avdelningschef

Beslutet ska skickas till
Socialdepartementet
Akten

Godkänd av Anders Ahlsson, 2022-10-05